

## Stellingen

behorend bij het proefschrift van Hanneke Schaap-Jonker

### **Before the face of God**

*An interdisciplinary study of the meaning of the sermon  
and the hearer's God image, personality and affective state*

te verdedigen op 11 april 2008

1. Een preek is betekenisvol als hoorders een ontmoeting met God ervaren en uitzicht hebben tot over de grenzen van het leven.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 9
2. De mate waarin en wijze waarop de preek betekenisvol is, wordt voor ongeveer 50% bepaald door het godsbeeld en de stemming van de hoorders.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 9
3. Wat mensen horen in de preek lijkt in sterke mate bepaald te worden door hun persoonlijkheidsstructuur.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 10
4. Een preek krijgt pas dan haar volledige betekenis als hoorders er 'wat mee kunnen' en weten wat ze moeten doen.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 10
5. De persoon van de predikant en zijn of haar manier van preken speelt slechts een beperkte rol in de ervaring van de preek als betekenisvol als de psychologische kenmerken van de hoorders in aanmerking genomen worden.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 9
6. Een perspectief van incarnatie op de betekenis van de preek impliceert dat de activiteit van de Heilige Geest net zo goed aanwezig kan zijn in de variantie die verklaard wordt door psychologische factoren als in de onverklaarde variantie.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 11
7. Prediking is dwaasheid en tegelijk een hoopvol gebeuren.  
Dit proefschrift, hoofdstuk 9-12; vgl. Paulus, 1 Kor. 1, 21vv.
8. Een goede preek is als een Bach-cantate: recitatief, reflectie, en respons.
9. Dat God ons in de preek wil dragen, en niet onderwijzen of verbeteren vraagt van de predikant dat hij allereerst priester is.  
Vgl. Dietrich Bonhoeffer, *Illegale Theologenausbildung Finkenwalde 1935-1937*, Gütersloh 1996, 503-505. Zie ook dit proefschrift, hoofdstuk 11.

10. Het hebreeuwse **על** laat zien dat alle kennen relationeel van aard is.
11. In vertalingen van Jes. 49,15 zou beter gesproken kunnen worden van ‘het kind dat zij zoogt’ dan van ‘haar zuigeling’, omdat het essentiële punt is dat het voor de moeder die borstvoeding geeft fysiek onmogelijk is haar kind te vergeten. Het gebruik van het relatief weinig voorkomende **עוללה** in de hebreeuwse tekst onderstreept dit.
12. Een verschuiving van traditionele, persoonlijke godsbeelden naar onpersoonlijke en abstracte beelden suggereert veranderingen in opvoedingspraktijk en ouder-kind relaties.
13. In de opleiding van predikanten verdient klinische psychologie als vak een plaats, liefst aangevuld met een leertherapie.
14. In orthodox-gereformeerde kring bestaat er een spanning tussen de huwelijks-theologie en de ambts-theologie.
15. Het voortbrengen van een proefschrift kost meer inspanning dan het baren van een kind.